

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Divi Thomae Aqvinatis Doctoris Angelici Opera Omnia

Summa diligentia ad exemplar Romanæ Impreßionis restituta

Complectens Quæstiones, Qvæ Dispvatæ Dicvntvr, & Quæstiones
Quodlibetales, siue Placitorum eiusdem S. Thomæ

Thomas <von Aquin, Heiliger>

Venetiis, 1593

6 Vtrum immensitas diuina excludat pluralitatem.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72780](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72780)

ARTICVLVS VI.

Verum immensitas diuina excludat pluralitatem.

AD PRIMVM sic proceditur. Videtur, quod immensitas diuina excludat pluralitatem personarum. Omne enim immensum, cum sit indeterminate, stat in vno: sed quicquid est in diuinis, est immensum, cum ergo persona sit in diuinis, stabit in uno, ita quod non erunt ibi plures personae.

Si dicatur, quod personae hoc modo in vno stant, quod omnes sunt una essentia. Contra. Sicut essentia est immensa, ita & persona: sed immensitas essentiae facit quod sit una essentia tantum, ergo immensitas personae facit quod sit una persona tantum.

Si dicatur quod persona non est immensa nisi immensitate essentiae. Contra. Persona secundum intellectum addit aliquid supra essentiam: sed quicquid intelligitur in diuinis, intelligitur ut immensum, ergo praeter immensitatem essentiae est in Deo immensitas personae, quae facit in diuinis unam tantum personam.

SED CONTRA est, quod dicitur 2. Io. 4. Tres sunt qui testimonium dant in caelo.

RESPON. Dicendum, quod immensitas non excludit pluralitatem, nisi secundum quod tollit determinationem quae est pluralitatis principium primum. Sicut autem dictum est prius, duplex est determinatio, scilicet limitationis, & distinctionis. In diuinis autem nullo modo cadit determinatio limitationis, cadit autem ibi determinatio distinctionis dupliciter. Vno modo, secundum quod distinguitur per essentiam ab omnibus creatis, ut non limitatum a limitato. Alio modo, secundum quod persona distinguitur a persona per relationem originis, quae quidem distinctio non est propter aliquam limitationem, sed ratione oppositionis, quae est in relatione: unde hanc distinctionem immensitas diuina non excludit, & per consequens nec pluralitatem personarum.

Et per hoc patet responsio ad primum.

AD SECVNDVM dicendum, quod quamuis personae sit immensa, tamen immensitas est essentialis, non personale, sicut persona est bona bonitate essentiali: unde non oportet quod immensitas faciat indistinctionem in personis, sed solum in esse naturae.

AD TERTIVM Dicendum, quod persona non dicitur aliquid secundum intellectum addere supra essentiam, quia intellectus debeat intelligere aliquid additum essentiae, esset enim intellectus falsus: sed quia intelligendo personam, intelligo essentialitatem de necessitate, sed non econversione, unde obiectio non procedit.

ARTICVLVS VII.

Verum in angelis sit compositio accidentis & subiecti.

CIRCA secundum sic proceditur. Videtur, quod in angelis non sit compositio accidentis, & subiecti, quia esse accidentale causatur ab esse substantiali, ergo & compositio accidentalis a compositioe substantiali: sed in angelis non est compositio substantialis, quia sunt substantiae simplices, ut Dion. dicit, ergo nec compositio accidentalis.

Prat. Boet. dicit in li. de Trini. quod forma simplex subiectum esse non potest: sed angeli sunt forme simplices secundum Dion. ergo non possunt esse subiectum accidentis.

SED CONTRA est, quod Aug. substantias spirituales ponit deficere a simplicitate diuina per hoc,

A quod est in eis compositio accidentis, & subiecti.

RESPON. Dicendum, quod ex hoc aliquid est susceptivum formae substantialis, vel accidentalis, quod aliquid habet possibilitatis, quia de ratione potentiae est, ut actui subternatur, qui forma dicitur. De angelis autem diuersi diuersa sentiunt. Quidam enim dicunt quod sunt ex materia & forma compositi. Alii dicunt quod sunt compositi ex esse, & quod est, ut Boet. dicit, & vtroque modo oportet ponere potentialitatem in angelo. De primo enim modo patet: similiter patere potest de secundo, quia omne quod non est suum esse, oportet quod habeat esse receptum ab alio, quod est sibi causa essendi. Et ita in se consideratum est in potentia respectu illius esse quod recipit ab alio, & hoc modo ad minus potentialitatem ponere oportet in angelo, qui angelus non est suum esse, hoc enim solum Dei est: & ita relinquatur quod angelus possit esse subiectum accidentalis formae.

AD PRIMVM ergo dicendum, quod substantialis simplicitas in angelis excludit compositionem materiae & formae, non autem compositionem ex esse, & quod est, quam compositionem ad minus accidentalis compositio in angelis praesupponit. Et iterum non oportet, quod si esse accidentale causatur a substantiali, quod compositio accidentalis a compositioe substantiali causatur, quia substantia aliquo modo simplex potest esse subiectum accidentis, et dictum est.

AD SECVNDVM dicendum, quod Boet. loquitur de illa forma simplici, quae est actus purus, cui nihil potentialitatis admiscetur, & talis est solus Deus.

QV AESTIO IIII.

DEINDE quaeritur de sacramento altaris.

Et circa hoc quaeruntur tria.

Primo, Vtrum corpus Christi secundum totam suam quantitatem contineatur sub speciebus panis.

Secundo, Vtrum in eodem instanti sit panis, & corpus Christi.

Tertio, Vtrum Deus possit facere quod albedo, & aliae qualitates sint sine quantitate, sicut facit quod quantitas in sacramento altaris sit sine subiecto.

ARTICVLVS VIII.

Verum possit totum corpus Christi sub speciebus panis contineri.

CIRCA primum sic proceditur. Videtur, quod non possit totum corpus Christi sub illis speciebus panis contineri. Non enim potest etiam per miraculum fieri, ut duo contradictoria sint simul vera, ut Aug. dicit contra Faustum: hoc autem sequeretur si totum corpus Christi sub esset illis speciebus, si enim est sub illis speciebus totum, non est maius illis speciebus, cum non excedat eas, & tamen secundum rei veritatem est maius, sicut bicubitum, vel amplius, & sic erit eodem maius, & non maius, ergo non potest, etiam per miraculum, fieri, quod sub illis speciebus contineatur totum.

SED CONTRA. Vbi cumque est pars alicuius corporis, est totum corpus, nisi corpus sit diuisum: sed corpus Christi non est diuisum, cum sit impassibile, ergo cum aliquid corporis Christi sit sub illis speciebus, ut dicitur Matt. 27. Hoc est corpus meum, oportet quod sub illis speciebus totum corpus Christi contineatur.

RESPON. Dicendum, quod sub illis speciebus ab aliquo dubio contineatur totum corpus Christi, & totum

p. 171.

p. 97. as. l. o. & q. 79. art. ad 30.